

Družina na nudistični plaži

Klepet s psihologinjo Andrejo Pšeničny

Bi se z otrokom odpravili na nudistično plažo, a imate pomisleke o tem, kako bo nanj vplivala golota? Se bo počutil nelagodno ali jo bo zaradi vašega sproščenega odnosa sprejel kot nekaj običajnega?

Ljudje imamo različen odnos do telesa in golote, ki je v največji meri odvisen od vzgoje, ta pa od kulturnega okolja. Zato se odnos do golote razlikuje od družine do družine, saj vsaka prenaša iz generacije v generacijo svoje vzgoje vzorce ter vrednostne sodbe, pojasnjuje **psihologinja dr. sci. Andreja Pšeničny**, ki je v nadaljevanju podala odgovore na pogosta vprašanja staršev v zvezi z goloto na nudističnih plažah

Če je majhen otrok golote staršev navajen že od doma (npr. v kopalnici), mu bodo druga gola telesa le na začetku morda zbudila malo radovednosti, ki pa hitro izzveni. (Foto: made by you)

Kako na otroke vplivajo nudistične plaže?

Nudistične plaže bodo na otroka vplivale različno, glede na to, koliko je star in v kakšnem odnosu do golote je bil vzgojen. V kulturah, kjer je golota običajnejša, imajo ljudje do telesa drugačen odnos kot v tistih, kjer je to bolj zakrito. Ponavadi povezujemo goloto z občutkom sramu, ki pa se pojavi ob doživljanju, da je človek slab ali neprimeren. Kadar se golota skozi

vzgojna sporočila poveže s seksualnostjo (kar nikakor ni eno in isto), slednja pa z občutkom sramu, se tudi sram poveže z goloto. Od tega, kateri deli telesa so v določenem kulturnem okolju predmet seksualne želje, pa je odvisno, na kaj se bo navezal sram.

V antiki je bil odnos do telesa in golote bolj sproščen, pred 150 leti pa je bil spolno vznemirljiv in zato je moral biti zakrit že ženski gleženj. V drugi polovici šestdesetih in sedemdesetih let prejšnjega stoletja se je odnos do golote ponovno sprostil, razširila sta se nudizem in naturizem kot način življenja. Danes pa je na primer v islamskih kulturah ženske sram, če tuji moški vidijo njihove lase in obraz.

Sram je čustvo, ki ima vlogo varovalnega mehanizma v medosebnih odnosih. Povezan je z željo po pripadnosti, sprejetosti in upoštevanju. Sram tako zajema tudi skrb, da bi bili izločeni, če počnemo nekaj, kar okolje smatra kot nesprejemljivo. Kadar je otroku lastna golota ali golota drugih ljudi predstavljana kot nekaj običajnega, jo tudi kot tako sprejme. Kadar pa je skozi vzgojna sporočila povezana s prepovedmi, zasmehovanjem in vcepljanjem občutkov krivde in sramu, so ravno ta sporočila tista, ki so lahko škodljiva.

Naj se starši pred odhodom na nudistično plažo z otrokom pogovorijo?

Majhen otrok svojo in tujo goloto doživlja brez zadržkov, z njo nima težav, ga ne moti in se tudi zanjo posebej ne zanima. Telo je zanj enako predmet raziskovanja kot na primer igrača. Če je majhen otrok golote staršev navajen že od doma (npr. v kopalnici), mu bodo druga gola telesa le na začetku morda zbudila malo radovednosti, ki pa hitro izzveni. Zato ga tudi ni treba posebej pripravljati. Če golote odraslih ni navajen, mu bo ta budila nekaj več radovednosti, a brez posebnih čustvenih odzivov, ne glede na stališča staršev. Občutek sramu se pojavlja le kot plašnost oziroma sramežljivost, kadar tuji ljudje silijo vanj, on pa se skrije za mamino krilo. Ta občutek še ni povezan z moralo in ni medoseben.

'Je prav, da me otrok vidi golo?'

Že v drugem letu se začne sram povezovati z vrednotenjem dober/slab. V tretjem letu otrok dokončno ponotranji vzgojne zapovedi in prepovedi, kaj je prav in kaj je narobe, ponotranji moralo okolja. Prav tako pa se začne jasno zavedati svoje samostojne identitete, pa tudi svojega telesa, oblikovati se začne spolna vloga. Pojavi se medosebni, socialni in moralni sram, ki je povezan s samovrednotenjem. Če sporočila okolja pravijo, da je golota sramotna ali «grešna» (povezana s seksualnimi občutki), bo otrok začel skrivati svoje telo, ob tuji goloti pa se bo začel nelagodno počutiti.

Nudistične plaže bodo na otroka vplivale različno, glede na to, koliko je star in v kakšnem odnosu do golote je bil vzgojen. (Foto: iStockphoto)

Na kratko: z otrokom do dveh let poseben pogovor ni potreben, kasneje pa se z njim pogovorimo o tem, kako se počuti ob goloti. Če otrok goloto odklanja, ga ne silimo. Kadar jo sprejema kot nekaj običajnega, ni nobenega zadržka za nudistično plažo. Če pa bi se starši nelagodno počutili ob svoji ali tuji goloti, se bo ta občutek kot sram prenesel na otroka. Starši pač čutijo v skladu s tistimi vrednotami, ki so jih sami ponotranjili kot otroci.

Spomnim se zgodbe o deklici, ki je od malega s starši preživljala poletja v nudističnem kampu. Pri sedmih letih je odklonila kopanje brez kopalk. Pogovor je razjasnil, da je bila pred tem na dopustu pri babici, ki ji je v skladu s svojimi vrednotami zatrjevala, da se goli kopajo le tisti, ki so »pokvarjeni«. Postalo jo je sram, ni želela biti »pokvarjena«.

Pa ima lahko golota na otroka negativen vpliv?

V svoji psihoterapevtski praksi še nisem srečala primera, da bi kdo navajal kopanje na nudistični plaži s starši kot travmatičen dogodek iz otroštva. Prav tako do zdaj še nisem srečala primera, da bi to negativno vplivalo na osebni razvoj ali razvoj spolne identitete. Negativen vpliv bi lahko imelo siljenje z goloto, kakor tudi golota, ki je spolno obarvana.

Srečala pa sem veliko klientov, ki jih je pretiran sram oviral, da bi se sproščeno uresničevali kot spolna bitja, saj so se zaradi pretrdih vzgojnih zapovedi sramovali svojega telesa ali svojih občutkov.

Mamico Natašo zanima, ali je zaradi nečednih namer posameznikov bolje, da so otroci oblečeni v kopalke?

Starši naj presodijo, ali jim plaža omogoča, da otroka zaščitijo pred vsiljivimi osebami. Predvsem pa je pomembno, da je ob otroku ves čas nekdo od staršev ali druga odrasla oseba, a to pravzaprav velja za kjer koli, tudi za igrišče, nudistična plaža pa ni nobena izjema.